

Familjen läser

15 oktober 2021

Detta blir ett lite längre nyhetsbrev än tidigare (ska inte bli någon vana) men det har tillkommit en del nya mottagare och såhär i mitten av projekttiden kostar vi på oss en liten tillbakablick.

Kort resumé om varför projektet startade

Vi vet sedan länge att det är av stor vikt att barnen går vidare i utbildningssystemet efter grundskolan och fortsätter in på gymnasiet. Vi vet att detta minskar riskerna för ett framtida utanförskap med allt vad det innebär.

Vi vet också att den faktor som till största delen förklarar barnens betygsresultat är föräldrarnas utbildningsnivå. Den förfärande sanningen är att hälften av de barn vars föräldrar har grundskola eller lägre utbildningsnivå saknar behörighet till gymnasiet¹.

Men vad gör vi som samhälle med denna kunskap? Jo, i hög grad väntar vi och ser vilken hälft av dessa barn som inte når skolans mål. **Vi låter alltså barnen misslyckas först innan vi agerar.** Dåligt för barnen och därmed dåligt för samhället. I *Familjen läser* arbetar vi förebyggande vilket istället blir billigt och bra☺

Projektet startade med de barn som kanske har sämst förutsättningar att lyckas i skolan, de med illitterata föräldrar.

Familjen läser ser annorlunda ut idag än vad som var tänkt från början. Vi har dragit lärdom utifrån de erfarenheter vi fått längs vägen och idag jobbar vi med tre spår inom projektet. Själva grundtanken, att barn från familjer med låg utbildningsnivå ska få ökade möjligheter att lyckas i skolan, kvarstår naturligtvis. Det kvarstår också att vi jobbar med metoden Läsklar kopplat till barnen och att vi finner olika vägar för att stötta föräldrarna i sin skolförälderförmåga.

Spår 1, familjer med illitterata föräldrar

Detta är den ursprungliga projektidén. Här ingår barn vars föräldrar är illitterata och där vi inleder med att lära barn och föräldrar tillsammans att läsa. Vi har också, äntligen, efter pandemin kommit igång med språkcafé och individuell lästräning för föräldrarna. Det är projektets PPP (Passionerade Pensionerade Pedagoger) som utformar och genomför denna insats i samarbete med studieförbundet Sensus. Den första familjen, pilotfamiljen, har i dagarna flyttat till ett annat land vilket känns lite vemodigt. Det var som sagt den första föräldern som lärde sig läsa tillsammans med sitt barn och detta barn kunde därmed läsa när hen började förskoleklass. Vi önskar dem varmt lycka till i det nya landet. De erfarenheter vi bland annat dragit är att om föräldrar inte lärt sig läsa efter flera år i ordinarie studiesituationer så finns ofta andra försvårande omständigheter. Det vi är vaksamma på är om föräldern har förutsättningar att hålla den struktur som krävs om vederbörande ska lära sig läsa tillsammans med sitt barn. Struktur i detta sammanhang innebär att 3-4 dagar/vecka komma med sitt barn på angiven tid till förskolan. Om detta inte är möjligt får barnen Läsklar som planerat och vi försöker hitta anpassade sätt för föräldern.

¹ [Gymnasiebehörighet — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se) Figur 2. Behöriga elever till gymnasiet (andel i procent), fördelat på föräldrarnas utbildningsnivå, 2006–2020

En annan, och inte förvånande, erfarenhet är att dessa mammor har mycket dåligt självförtroende. De tror sig inte om att klara av de krav och förväntningar som ställs då de så många gånger misslyckats med att dels lära sig läsa och dels navigera fram i vårt komplicerade samhälle. Detta har tydligt visat sig hos några mammor som i den lugna, fina och stärkande miljön som råder på språkcaféet nu lär sig läsa. Så himla roligt!

Spår 2, romska familjer

Denna del av projektet bedrivs i den romska föreningen Vorta Droms lokaler på Adolfsberg. Mercedes Bogdanov ansvarar för den del av verksamheten som handlar om Läsklar och andra pedagogiska aktiviteter för de yngre barnen. Här finns ett nära samarbete med barnens förskolor/skolor och föräldrarna är en självklar del. Det finns en problematik med bland annat närvaron som även visar sig i detta projekt. Vi får hela tiden försöka finna olika vägar att nå, hålla kvar och utveckla barnens förutsättningar att lära sig läsa och räkna. I denna grupp av barn vänder vi oss inte enbart till de barn som är fem år. Några av barnen har projektet lyckats fånga så tidigt men vi har också barn som går i förskoleklass och årskurs 1. Kriteriet har här varit att de inte kan några bokstäver och Mercedes har därmed satt full fart.

Vi kan också konstatera att flera av barnen skulle behövt pedagogiskt stöd långt tidigare. Många av barnen har inte gått i förskola.

Tillsammans med Stadsbiblioteket har nu ett projekt Bokstart kommit igång. I korta ordalag vänder det sig till föräldrar med mindre barn där barnbibliotekier inspirerar föräldrarna att läsa, sjunga, ramsa mm. Att avdramatisera läsning – alla föräldrar kan på olika sätt stimulera barnets språkutveckling.

Den 11 november kommer Sveriges läsambassadör Bagir Kwiek till Helsingborgs stadsbibliotek och planering för deltagande från föreningen där vi även kommer att berätta om Familjen läser pågår för fullt. Program kommer i Stadsbibliotekets kanaler.

Spår 3, förskolan och närsamhället

Detta kallas alltså förskolespåret. Vi är i full gång på Jordbodalsens förskola där alla tolv femåringarna ingår i satsningen. Alla barnens språkutveckling är kartlagd och åtta barn har påbörjat Läsklar. Det sker både av projektets pedagog Lotta (till vardags kallad Läs-Lotta) och förskolans personal.

Vi har förutom Läsklar lagt till matte. Barnen är kartlagda och de kommer under detta läsår att tränas på olika sätt när det gäller taluppfattning och räkning.

Förskolans personal är mycket entusiastisk och har såväl bäddat för som deltar i genomförandet på ett enastående sätt.

För närvarande pågår intervjuer med barnens föräldrar vilket vi berättar mer om i nästa nyhetsbrev. Dessa intervjuer kommer att ligga till grund för en mobilisering av resurser som alla besjålas av målbilden att *hösten 2022 lämnar de nuvarande femåringarna sin förskola för att börja förskoleklass, stolta och glada och förvissade om att de kommer att lyckas i skolan.*

Önskar oss alla en inspirerande arbetshöst

Anne Eskilsson

Kontaktuppgifter:

Anne	anne.eskilsson@helsingborg.se	070-253 32 82	projektledare
Viveka	viveka.stromqvist@helsingborg.se	073-275 21 74	Spår 1
Mercedes	mercedes.bogdanov@helsingborg.se	072-176 56 64	Spår 2
Lotta	ann-charlotte.ahlin@helsingborg.se	072-176 56 73	Spår 3
Anna	anna@lasklar.se	073-427 19 66	Läsklar